Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

28 684 Naar een veiliger samenleving

Nr. 434 BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 februari 2015

Op 29 januari 2015 is het achtuurjournaal verstoord door een man die zendtijd eiste. Mede dankzij het koelbloedige optreden van de beveiligers en de medewerkers in het gebouw kon de dader later op de avond worden aangehouden door agenten. Op 4 februari jl. heb ik mij samen met de burgemeester van Hilversum laten informeren door deze direct betrokkenen over wat zij onder hoogspanning hebben meegemaakt en ik ben onder de indruk geraakt van hun daadkracht. Hierbij spreek ik namens het kabinet mijn waardering uit voor iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de goede afloop van dit incident.
Op verzoek van uw Kamer (Handelingen II 2014/15, nr. 49, Regeling van werkzaamheden) informeer ik u, mede namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), naar aanleiding van dit incident over de crisiscommunicatie bij rampen en crises, de back-up en noodvoorziening van de publieke omroep, de beveiliging van kwetsbare objecten en het onderzoek naar de gebeurtenissen tijdens het incident[1].

Crisiscommunicatie bij rampen en crises

In de Mediawet 2008 is een bepaling opgenomen, artikel 6.26, die de wettelijke basis biedt voor de Minister-President om een nadere regeling op te stellen voor omroepen in buitengewone omstandigheden. Daarin is geregeld dat de overheid zendtijd en faciliteiten van de publieke omroepen kan vorderen in buitengewone omstandigheden.

De nationale overheid heeft naast de faciliteiten en zenders van de publieke omroepen meerdere middelen ter beschikking ten behoeve van de crisiscommunicatie, en is daarom voor de crisiscommunicatie niet alleen afhankelijk van de faciliteiten en zenders van de publieke omroepen. Hierbij valt te denken aan www.crisis.nl, het publieksinformatienummer 0800-1351, NL-Alert, social media en de regionale rampenzenders. Sinds 1991 fungeren de regionale radiozenders formeel als

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-28684-434
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

calamiteitenzender. Dat wil zeggen dat de radiozenders van de regionale omroepen in geval van rampen of calamiteiten direct gebruikt moeten kunnen worden voor mededelingen van het bevoegd gezag aan burgers. De veiligheidsregio's kunnen specifieke afspraken maken met de regionale omroepen over hun inzet als calamiteitenzender.

Back-up en noodvoorziening van de publieke omroep

Het waarborgen van de continuïteit van de publieke omroepen wordt gezien als een verantwoordelijkheid van de omroepen zelf en is onderdeel van de eigen bedrijfsvoering. In dit geval werd de reguliere uitzending van NPO1 onderbroken. De nieuwsverslaggeving van NPO-Radio 1 en internet ging tijdens het incident van 29 januari jl. ongestoord door. Ook voorzagen commerciële televisiezenders en andere nieuwsvoorzieningen tijdens het incident in berichtgeving.

De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) heeft het kabinet gemeld te beschikken over een noodvoorziening op een uitwijklocatie van waaruit de eindregie bij calamiteiten op afstand kan worden bediend. Deze voorziening biedt een aantal mogelijkheden om de programmering voort te zetten, maar kent ten aanzien van langdurige uitval en live-schakelingen nog beperkingen. Daarom bouwt de NPO sinds 2014 op deze uitwijklocatie aan een uitgebreidere back-up waar de uitzending van de drie televisiezenders bij een calamiteit vrijwel direct en voor een langdurige periode kan worden overgenomen. De oplevering volgt medio 2015. Met de meer uitgebreide back-up is in de toekomst vertraging die voortvloeit uit technische aspecten, zoals tijdens het incident van 29 januari jl., opgelost.

Beveiliging van kwetsbare objecten

Naast de beveiligingsmaatregelen die op de verschillende locaties op het Media Park vanuit de eigen verantwoordelijkheid worden getroffen, zijn vanuit de lokale overheid de burgemeester en Hoofdofficier van Justitie verantwoordelijk voor het treffen van beveiligingsmaatregelen. Lokaal bevoegde gezagen kunnen besluiten om aanvullende maatregelen te treffen op basis van een dreigingsinschatting. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) kan aan het lokaal gezag adviseren om extra beveiligingsmaatregelen te treffen wanneer de dreigingssituatie daarom vraagt. Het treffen van beveiligingsmaatregelen is altijd een afweging van professionals op basis van dreiging en risico en dient weerstand te bieden tegen de gepercipieerde dreiging of het risico.

Na de aanslag in Parijs is er extra surveillance en intensiever contact tussen de politie en de interne beveiliging van diverse locaties op het Media Park. Ik kan niet ingaan op de specifieke beveiligingsmaatregelen die gelden op het Media Park. Dit zou inzicht geven in het niveau van maatregelen en daarmee een risico opleveren voor betrokkenen op het Media Park, de politie en andere personen die belast zijn met het uitvoeren van de maatregelen. Uiteraard is een incident, zoals plaats heeft gevonden bij de NOS op 29 januari jl., aanleiding om de bestaande beveiligingsmaatregelen tegen het licht te houden en waar nodig aan te scherpen.

In mijn brief van 5 februari jl. aan uw Kamer inzake extra maatregelen terrorisme, ben ik nader ingegaan op beveiligingsmaatregelen van kwetsbare objecten (Kamerstuk 29 754, nr. 288).

Onderzoek

De NPO zal samen met de NOS een onafhankelijk onderzoek laten doen naar de gebeurtenissen tijdens het incident van 29 januari jl., waarbij gebruik zal worden gemaakt van de eigen evaluatie van NPO en NOS. Daarbij is bijzondere aandacht voor de evaluatie van de technische, programmatische en communicatieve aspecten rond de calamiteit. In dit onafhankelijke onderzoek zal ook worden gekeken naar kwetsbaarheden die mogelijk ontstaan doordat de belangrijke infrastructuur voor nieuws- en informatieprogramma's en het schakelcentrum in één gebouw zijn gevestigd en naar de robuustheid van de back-up. De lessen uit het onderzoek zijn van belang om voortaan adequater te zijn voorbereid op calamiteiten. De Staatssecretaris van OCW en ik worden betrokken bij de opzet en uitvoering van dit onderzoek. De resultaten ervan worden toegezonden aan uw Kamer.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten